

Toth i Crişan protiv Rumunije¹ (broj 45430/19), 25.2.2025. godine

Nema povrede člana 8. Ek

Podnosioci predstavke su Zoltán-Ovidiu Toth i Alin Crişan, rumunski državljani. Oni su policajci koji rade za lokalne policijske snage (Poliția Locală Oradea).

Predmet se odnosi na situaciju u kojoj je C.T., objavila tekst i fotografiju podnosioca predstavke na javnoj Facebook grupi "Oradea to smo mi" (Oradea suntem noi) u aprilu 2016. godine nakon što su policijski službenici kaznili nju i njenu majku jer nisu odložile smeće na odgovarajuće mjesto. Tekst objave glasi: Danas je lokalna policija [poliția comunitară] ponovno zeznula [au facut-o de oaie]. Sišla sam dole [držeći svoje] dijete u [svojim] rukama, da ga odnesem do auta, a nakon [pet] minuta moja je majka također nedužno sišla dole s [kućnim] smećem. Nije znala da svaka [kuća] ima svoje kante. Objasnila sam joj [to] i rekla joj da ostavi vreću [s kućnim smećem] pored kante pored koje je [ona] stajala, s namjerom da ga odnesem u naše dvorište, očito, nakon što [svoje] dijete smjestim u auto. Bilo je logično da ga neću ostaviti nasred ceste!!!!!! U međuvremenu se pojavila lokalna policija [i] skočili su na nas kao [da] gori. Objasnila sam im u čemu je problem, ali, željni [da dignu] skandal, nisu [htjeli] razumjeti!!!! 'Gospodine [Domnule], pričekajte [pet] minuta dok stavim [svoje] dijete [u auto], pa ću se [vratiti] da odložim [kućno] smeće gdje treba!' NE, htjeli su [da im odmah dam] svoju [ličnu], da bacim sve i da stanem mirno!! Nisu se niti predstavili do trenutka kada sam rekla da zovem 112 [Hitna pomoć]. Užasno smo se uplašili! Verbalno su nas napadali i gurali. [Oni] nisu dopustili mojoj majci da se odveze u [njenom] autu ... bilo je zastrašujuće! Kako se [itko može] tako ponašati s [dvije] žene i djetetom? Zar stvarno imaju tako malo dostojanstva i poštovanja prema ljudima????!!!!!!!"

Neki od ljudi koji su komentirali objavu i uključili se u raspravu o događaju o kojoj je izvijestila C.T. govorili su o lokalnim policijskim službenicima općenito na neuljudan način, koristeći izraze kao što su „ološi“, „varalice“, „idioti“, „glupani“, „brđani“, „neobrazovani“, „luđaci“ i „bezvrijedni prostaci“.

Podnosioci predstavke pokrenuli su postupak protiv C.T. zbog sadržaja objave, objavljenih informacija i reakcije javnosti koju je izazvala.

Pozivajući se na član 8. (pravo na poštivanje privatnog i obiteljskog života) Konvencije, podnosioci predstavke se žale da odbijanjem njihovih tužbi rumunjski sudovi nisu uspjeli uspostaviti pravičnu ravnotežu između suprotstavljenih interesa o kojima je riječ i na odgovarajući način zaštitili njihovo pravo na privatni život i ugled.

Evropski sud je, između ostalog, istakao da, čak i pod pretpostavkom da se moglo očekivati da su C.T.-jeva objava i kasniji komentari trećih lica u određenoj mjeri utjecali na njih, ozbiljno sumnja da su te posljedice bile dovoljno ozbiljne da nadjačaju interes javnosti da primi informacije koje je C.T. objavila. Evropski sud je istakao da su nacionalni sudovi proveli potrebno temeljito balansiranje između suprotstavljenih prava u skladu s kriterijima utvrđenima u sudskoj praksi Evropskog suda. Uzimajući u obzir polje slobodne procjene koje je dostupno nacionalnim vlastima prilikom vaganja različitih interesa, Evropski sud nije vidio jake razloge da svojim stajalištem zamijeni mišljenje domaćih sudova. Stoga se ne može reći da su odbijanjem tužbe podnosioca predstavke sudovi propustili ispuniti pozitivne obaveze nacionalnih vlasti da zaštite pravo podnosioca predstavki na poštivanje njihovog privatnog života prema članu 8. Konvencije. Prema tome, nije došlo do povrede te odredbe.

¹ Informacije su pripremljene u saradnji između Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Odjela za sudsku dokumentaciju i edukaciju Sekretarijata Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine. Iste su informativnog karaktera i ne obavezuju Sud.

Salay protiv Slovačke (broj 29359/22), 27.2.2025. godine

Povredu člana 14. u vezi sa članom 2. Protokola broj 1.

Podnosilac predstavke je Adrián Salay, slovački državljanin. On je Rom.

Slučaj se odnosi na smještaj g. Salaya, 2004. godine, prvo u pripremni razred osnovne škole za djecu za koju se nije očekivalo da će moći završiti redovni kurikulum (umjesto upisujući ga u 1. razred osnovne škole), a zatim u posebne razrede te škole za djeca s intelektualnim teškoćama (nakon testiranja koje je pokazalo da boluje od blagog intelektualnog nedostatka).

Pozivajući se na član 14. (zabrana diskriminacije) Konvencije, uzet u vezi s članom 2. Protokola broj 1 (pravo na obrazovanje), g. Salay tvrdi da je bio diskriminiran tokom njegovog školovanja.

Evropski sud je istakao kako je utvrđeno da je relevantno zakonodavstvo primijenjeno u praksi u relevantno vrijeme imalo nerazmjerno štetan učinak na romsku zajednicu, te da država, u situaciji u kojoj je postojao prima facie slučaj diskriminacije, nije uspjela dokazati da je pružila jamstva potrebna za izbjegavanje pogrešne dijagnoze i neprikladnog rasporeda romskih učenika. Sud stoga smatra da je podnosilac predstavke morao biti izložen diskriminirajućem postupanju. Utvrdio je povredu člana 14. u vezi sa članom 2. Protokola broj 1.

Costa i Rosselló i ostali protiv Španije (broj 29780/20 i ostali), 27.2.2025. godine

Predstavka odbačena kao neprihvatljiva

Podnosioci predstavke su 32 španjolska državljanina. Žive u Španjolskoj.

Podnosioci predstavke Josep Costa i Rosselló i Eusebi Campdepadrós i Pucurull bili su potpredsjednici i sekretar Ureda Parlamenta Katalonije (Ured) od januara 2018. do marta 2021. godine. Ostali podnosioci predstavke bili su u to vrijeme zastupnici u Parlamentu Katalonije.

Predmet se posebno odnosi na odluke Ustavnog suda Španjolske, koje navodno onemogućavaju održavanja parlamentarnih rasprava koje su od općeg interesa. Rezolucija iz 2015. o pokretanju političkog procesa prema nezavisnoj Republici Kataloniji, utvrdila je da katalonski parlament mora poduzeti korake za otvaranje tog procesa, i da to tijelo više ne bi trebalo priznavati nadležnost Ustavnog suda Španjolske. Ovu odluku je Ustavni sud Španjolske proglasio neustavnom i poništio je. Niz sličnih rezolucija s istim ciljevima uslijedile su u katalonskom parlamentu, koje je Ustavni sud također poništio. Bez obzira na navedeno, Ured je donio više odluka kojima je prihvatio slične rezolucije za obradu i raspravu u Parlamentu Katalonije. Ustavni sud je ta rješenja proglasio ništavim u sklopu izvršenja svojih prethodnih odluka. Gosp. Costa i Rosselló i g. Campdepadrós i Pucurull, koji su bili članovi Ureda katalonskog parlamenta, lično su upozoreni na njihovu obavezu da se suzdrže od preuzimanja inicijative koje mogu povlačiti za sobom ignoriranje ili zaobilaženje prethodnih presuda Ustavnog suda.

Protiv njih je na kraju pokrenut krivični postupak, koji je završio oslobađajućom presudom.

Pozivajući se, posebno, na čl. 10. (sloboda izražavanja) i 11. (sloboda okupljanja i udruživanja) i član 1. Protokola broj 3 (pravo na slobodne izbore) g. Costa i Rosselló i g. Campdepadrós i Pucurull tvrde da je Ured bio spriječen da dopusti određene rasprave u Parlamentu Katalonije prisilom Ustavnog suda, koji je ekstenzivno tumačio svoje ovlasti u izvršnom postupku; ostali podnosioci predstavke se žale da im je onemogućeno obavljanje poslaničkih dužnosti. Osim toga, g. Costa i Rosselló tvrdi da je i sama činjenica da je protiv njega pokrenut krivični postupak predstavljalo povredu gore navedenih prava. Također se pozivaju na čl. 6. (pravo na pravično suđenje), 13. (pravo na učinkovit pravni lijek) i 18. (granice korištenja ograničenja prava) i član 1. Protokola broj 12. (opća zabrana diskriminacija).

Evropski sud je posebno utvrdio da su odluke Ustavnog suda kojima se Ured sprječava da održi predmetne rasprava u parlamentu bile zakonite i predvidive i nisu bila nesrazmjerne. Istakao je da se, kako je to utvrdio Ustavni sud, španjolski Ustav ne može mijenjati drugim sredstvima, što je bila intencija rezolucije katalonskog parlamenta, već samo onim koje su navedene u zakonu. Također je utvrdio da, suprotno tvrdnji g. Costa i Rossellóa, na činjenicu da je protiv njega pokrenut krivični postupak se ne može gledati kao na "političku" mjeru čiji je cilj spriječiti ga u obavljanju njegovih dužnosti. Stoga je odbio navode prema članu 3. Protokola broj 1 (pravo na slobodne izbore) i čl. 10. (sloboda izražavanja) i 11. (sloboda okupljanja i udruživanja) Evropske konvencije. Sud je također odbacio navode prema čl. 6. (pravo na pravično suđenje), 13. (pravo na djelotvoran pravni lijek) i 18. (granice korištenja ograničenja prava) i članu 1. Protokola broj 12 (opća zabrana diskriminacije) Evropske konvencije.